

обладнання. Окрім того, в умовах господарювання швидше оновлюються виробничі технології і використовується найновіше устаткування, в тому числі при навчанні здобувачів вищої освіти;

– позитивним моментом можна відзначити вплив на студентів працівників підприємств з великим досвідом роботи і психології господарюючого середовища на формування та становлення майбутнього фахівця, його орієнтацію на конкретне підприємство.

Отже, дуальна система навчання може сприяти успішному працевлаштуванню випускників ЗВО та відкриває широкі можливості для адаптації до майбутньої діяльності. Практична реалізація дуальної системи навчання в ряді ЗВО України дозволила забезпечити своїм випускникам високу конкурентоспроможність, а підприємствам, організаціям, установам одержати компетентних спеціалістів.

УДК 378.014.15-021.3

Т.В. Щербакова, канд. техн. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

Ю.М. Хацкевич, канд. техн. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

С. Дамянова, PhD, проф. (*Університет Русе, Філіал Разград, Разград, Болгарія*)

ФОРМУВАННЯ ЄДИНОГО ПРОСТОРУ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Фундаментальне зближення і поступова інтеграція України в ЄС передбачає також поглиблення співпраці з європейськими країнами у сфері освіти і науки, що передбачає в подальшому входження до європейського простору вищої освіти.

Процес сумісності систем вищої освіти країн Європи розпочався в середині 70-х років минулого століття з прийняттям в ЄС Резолюції про програму співпраці у сфері освіти. Основна мета цього процесу – побудова європейської зони вищої освіти як ключового напрямку розвитку мобільності громадян. Важливим аспектом є також формування і зміцнення інтелектуального, науково-технічного, культурного і соціального потенціалу Європи. Усе це спрямовано на підвищення престижності європейської вищої школи. Концепція передбачає підвищення центральної ролі університетів у розвитку європейського культурного простору, коли університети розглядаються як носії європейської свідомості. Основними принципами формування загальноєвропейського освітнього простору є

запровадження загальноприйнятих кваліфікацій в галузі вищої освіти, підвищення академічної мобільності студентів і викладачів, перехід на багатоступеневу систему вищої освіти, де в якості третьої ступені виступає аспірантура і докторантура.

Формування європейського простору вищої освіти відбувалося відповідно принципу збереження та погодження різноманітних національних систем освіти. Процес не вимагає уніфікації та підпорядкування, різких революційних кроків, відірваних від національних контекстів. В цьому і полягала комплексна стратегія еволюційного розвитку освіти, яка спрямована на підвищення його якості. Загальноєвропейський освітній простір передбачає зрозумілість, відкритість, прозорість систем вищої освіти учасників процесу. У 2010 р. на конференції міністрів освіти у Відні й Будапешті було оголошено про початок функціонування європейського простору вищої освіти (ЄПВО). Завдяки проведеним реформам досягнуто визнання дипломів і термінів навчання, що дало можливість студентам і випускникам вільно пересуватися всередині ЄПВО. Як засвідчили фахівці, розроблені навчальні програми дозволили випускникам отримати необхідні знання, вміння та навички для початку трудової діяльності. Що стосується викладачів, то вони активно співпрацюють у спільних навчальних та науково-дослідних програмах.

Однак необхідно відзначити, що реалізація структурних реформ є нерівномірною і стикається із серйозними проблемами. Серед них важливими є економічна і соціальна криза, високий рівень безробіття, маргіналізація молодого покоління, демографічні зміни, нові моделі міграції і конфлікти всередині і між країнами. З іншого боку, мобільність студентів і викладачів сприяє взаєморозумінню. Розвиток знань та технологій впливає на економіку і суспільство в цілому, відіграє важливу роль в трансформації вищої освіти і наукових досліджень. Втім, для розкриття повного потенціалу європейського простору вищої освіти необхідні такі напрями роботи, як подальше вдосконалення національних систем вищої освіти і велика залученість наукових кіл. З цією метою європейський простір вищої освіти відкриває діалог з іншими країнами світу. Усе це сприятиме підвищенню привабливості та конкурентоспроможності європейської освіти у сучасному світі.

У найближчі роки пріоритетним напрямком є перехід до єдиного простору вищої освіти, де цілі реалізуються усіма країнами-учасниками з метою гарантування взаємної довіри до систем вищої освіти. При цьому основним завданням буде підвищення якості та значимості навчання і викладання.

Гармонізація вищої освіти України з європейським простором вищої освіти передбачає просування педагогічних нововведень в особистісно-орієнтованих навчальних середовищах і використанні цифрових технологій для навчання та викладання, а також підтримку якісного викладання та створення можливості для поліпшення компетенцій професорсько-викладацького складу.

Навчальні програми повинні бути адаптованими до сучасних потреб ринкової економіки, розвивати компетенції, які можуть найкращим чином задовольнити особисті прагнення студентів і потреби суспільства. До розробки навчальних програм та забезпечення контролю якості необхідно активно залучати студентів, як повноправних членів академічної спільноти.

Важливим напрямом роботи є сприяння працевлаштуванню випускників в швидко мінливих умовах ринку праці, що характеризується наявністю технологічних розробок, появою нових посад і розширенням можливостей для працевлаштування та індивідуальної підприємницької діяльності.

УДК 378-044.247(477):378.4

С.Л. Юрченко, канд. техн. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

М.Б. Колеснікова, канд. техн. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

ІНТЕГРАЦІЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРОСТОРУ

Сьогодні процеси європейської інтеграції охоплюють значну частину сфери вищої освіти України, яка визначила орієнтир на входження до освітнього простору Європи та здійснює модернізацію освітньої діяльності в контексті європейських вимог. Все це зумовлює науково обґрунтовані підходи до підготовки фахівців нової генерації, які володіють іноземними мовами та знаннями, що відповідають європейським стандартам.

Вимогою часу стає підготовка фахівців нової якості – здатних творчо мислити, швидко орієнтуватися в сучасному насиченому інформаційному просторі, приймати нестандартні рішення, вчитися і розвиватися протягом усього життя.

Освіта є невід’ємною складовою розвитку суспільства і відіграє головну роль у суспільному прогресі. Вона є універсальним засобом